

سبک زندگی روح ا... الگوی برای زندگی امروز و فردا

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

سه شنبه ۱۳ خرداد ۱۴۰۴
۷ ذی الحجه ۱۴۴۶ • ۲ زوئن ۲۰۲۵

شماره ۲۱۷۸۵

۳۰۰۴

توجه عمیق به معنویت و عبادت

زندگی امام خمینی (ره) با نیایش و معنویت آمیخته بود. نماز اول وقت، دعای عهد، دعای کمیل و جلسات تلاوت قرآن جزو برنامه‌های روزمره ایشان بود. در دوران تبعید نیز، در سخت‌ترین شرایط، تهجد و ارتباط با خدا را حفظ کردند. ایشان معتقد بودند که مسئولیت اجتماعی بدون معنویت، به سر دی و غرور منجر می‌شود. بر همین اساس، معنویت در سبک زندگی امام نه جنبه فردی صرف، بلکه ریشه‌ای در رفتار اجتماعی و سیاسی ایشان نیز داشت.

منبع: imam_khomeini.ir

نگاه اهردی به نقش زن در خانواده

امام خمینی (ره) جایگاه زن را در خانواده و جامعه بسیار ارزشمند و ویژه می‌دانستند. امام در وصیت‌نامه سیاسی – الهی خود از زنان به‌عنوان پیشگامان تربیت انسان یاد می‌کنند. به باور ایشان، زن نه‌تنها یک همسر یا مادر، بلکه یک معلم و راهنمای اخلاقی در خانه است. ایشان معتقد بودند که خانواده، محیطی است که فرزندان در آن شکل می‌گیرند و تربیت می‌شوند و زن به‌عنوان مادر، نقش اساسی در این تربیت در محیط خانواده دارد.

زهرامصطفوی دختر امام می‌گوید: «امام هیچ‌گاه نگفتند تو دختر هستی و نباید فلان کار را بکنی. بلکه همیشه مرا تشویق می‌کردند به درس خواندن، مطالعه، حتی فعالیت‌های اجتماعی. یک بار که به اتاق امام رفته بودم از من پرسیدند خوب درس می‌خوانی؟ اگر می‌خواهی وقتی بزرگ شدی زندگی خوبی داشته باشی، باید در س‌ بخوانی و اگر می‌خواهی در جهان آخرت هم خوب زندگی کنی، باید درس بخوانی و به چیزهایی که یاد گرفته‌ای عمل کنی.»

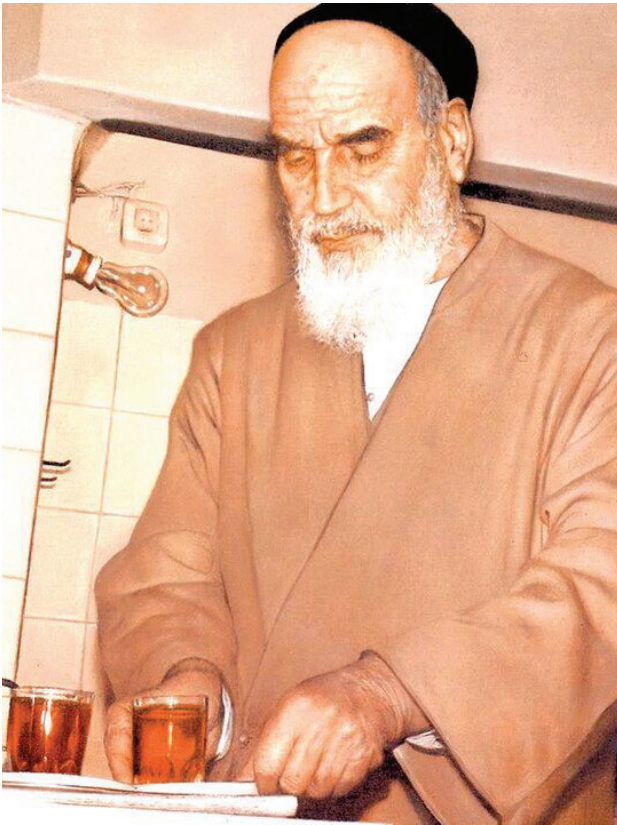
منبع: سایت امام خمینی، خبرگزاری ایستا

آموزش غیرمستقیم سبک زندگی اسلامی

جوهره سبک زندگی امام خمینی (ره) این بود که ایشان هیچ‌گاه سبک زندگی اسلامی را با شعار یا اجبار به دیگران تحمیل نمی‌کردند، بلکه با رفتار، سلوک و انتخاب‌های روزمره، الگویی عملی ارائه می‌دادند. زمانی که ایشان در خانه از پذیرایی تجملی پرهیز می‌کردند، این پیام را به نسل جوان منتقل می‌کردند که زندگی خوب الزاماً مترادف با زندگی پر زرق و برق نیست. یا وقتی که نسبت به همسر خود نهایت احترام را قائل می‌شدند، اهمیت نهاد خانواده و ضرورت تقویت آن را نشان می‌دادند و از همه مهم‌تر ارزش و جایگاه زن را ارتقا می‌بخشیدند. تأثیر سبک زندگی امام بر جامعه هم به همین دلیل بود. امام خمینی (ره) با رفتار عملی خود، الگویی از سبک زندگی اسلامی – ایرانی ارائه دادند که پس از انقلاب در میان بسیاری از خانواده‌ها و مسئولان به‌الگو تبدیل شد. مردمی شدن زندگی مسئولان، استقبال از قناعت و پرهیز از تجمل در دهه نخست انقلاب، ریشه در همان فرهنگ و رفتاری داشت که امام در زندگی شخصی خود نهادینه کرده بودند.

یکی از روحانیون انقلابی می‌گوید: «وقتی مردم دیدند امام خودش در خانه‌ای محقر زندگی می‌کند و غذای ساده می‌خورد، خیلی از مسئولان خجالت کشیدند و زندگی‌شان را تغییر دادند. سبک زندگی امام، با زبان عمل، جامعه را تربیت کرد.»

یکی از محافظان نقل می‌کند: «روزی نوه کوچک امام، محمدعلی، دستش را به دیوار مالید و روی آن نقاشی کشید. مادران واکنش امام بودیم، اما امام گفتند: بچه است، بگذارید تخیلش را پرواز بدهد. با این برخورد، ما هم فهمیدیم که چطور باید با بچه‌ها رفتار کرد.»

امام و همسرشان نقل شده این خصوصیات به چشم می‌خورد. در جایی از این خاطرات آمده که در اواخر حیات امام، همسرشان به شاه عبدالعظیم برای زیارت رفته بود. در حالی که امام معمولاً ساعت ۲ بعدازظهر ناهار می‌خوردند اما آن روز یک ساعت و نیم سر سفره نشسته بودند تا خانم بیاید و غذا نخورده بودند.

منبع: خبرگزاری تسنیم

تربیت فرزند با محبت و ایمان

فرزندان امام خمینی (ره) در فضایی سرشار از محبت، احترام و آزادی تربیت شدند. امام با وجود مشغله‌های فراوان، برای فرزندان و نوه‌های خود وقت می‌گذاشتند. حتی گاهی در میان جلسات رسمی، وقتی نوه‌ای وارد اتاق می‌شد، او را روی زانو می‌نشاندند و با مهر بانی با او سخن می‌گفتند. دختر امام نقل می‌کند: «روزی از بازیگوشی پسرم حسین گلابه کردم. امام با لبخند گفتند: من حاضر همه ثواب عبادت‌هایم را با ثواب صبر بر شیطنت حسین عوض کنم. این جمله بر این درس بزرگی در تربیت فرزند بود و همیشه به‌خاطر دارم.» دختر امام خانم مصطفوی هم نقل می‌کند: «امام برای بازی با ما وقت خاصی داشتند. صبح‌ها در منزل تدریس می‌کردند و طلاب می‌آمدند. نیم ساعت به اذان ظهر مانده، طلاب می‌رفتند و امام می‌آمدند به حیاط و یک ربع با ما بازی می‌کردند. ما هم می‌دانستیم و از قبل جمع می‌شدیم. ما معمولاً گل‌باغچه تیله در ست می‌کردیم و می‌گذاشتیم خشک می‌شدند، بعد با آن‌ها تیله بازی می‌کردیم و هر کس می‌توانست تیله بیشتری را بزند، برنده بود. البته بازی‌های گوناگونی از جمله گرگم به هوا بازی می‌کردیم. ایشان می‌نخستند و یک نفرمان سرش را در دامن ایشان می‌گذاشت و بعد همه می‌رفتند و قایم می‌شدند، بعد آن فرد بلند می‌شد و دنبلمان می‌گشت. امام به ضعیف‌ترها کمک هم می‌کردند.

منبع: سایت حوزه، سایت پژوهش‌های معنوی

منبع: حوزه‌ده

آفتاب، برنامه خود را تنظیم کردند. امام در طول شب، هیچ‌گاه تهجد را ترک نکردند. تهجد و نماز شب برای امام تنها عبادت نبود، بلکه فرصتی برای بازسازی روح، ارزیابی عملکرد روز و تضرع به پیشگاه الهی بود. ایشان معتقد بودند که انسان بی‌برنامه نمی‌تواند در مسیر بندگی و خدمت موفق باشد.

منبع: حوزه‌ده

جایگاه ویژه همسر و خانواده

یکی از جلوه‌های بارز سبک زندگی امام، احترام عمیق به همسرشان بود. ایشان همیشه منتظر می‌ماندند تا همسرشان سر سفره بیاید و بعد از حضور ایشان غذا می‌خوردند. همسر امام در خاطرات خود نقل کرده است که در طول ۵۰ سال زندگی مشترک، حتی یک بار صدای بلند یا بی‌احترامی از سوی امام ندیده است. در تصمیم‌گیری‌های خانوادگی نیز، ایشان مشورت را اصل می‌دانستند و نظرات همسر و فرزندان را جدی می‌گرفتند. از خانواده نه به‌عنوان مجموعه‌ای تحت فرمان، بلکه به‌عنوان همراه و هم‌پیمان زندگی یاد می‌کردند. احترام متقابل و عشق، ریشه در باور دینی امام داشت که زن و شوهر را «لباس یکدیگر» می‌دانستند. خانم خدیجه ثقفی (همسر امام) نقل می‌کند: «در طول ۵۰ سال زندگی، امام حتی یک بار نگفتند برایم جای بیاور، با این که می‌دانستند من با کمال میل این کار را می‌کنم. همیشه با احترام کامل با من برخورد می‌کردند و همیشه در اتاق جای بهتر را به من تعارف می‌کردند. حتی حاضر نبودند که من در خانه کار کنم. همیشه به من می‌گفتند: جارتو نکن اگر می‌خواستم لب حوض روسری بچه را بشویم می‌آمدند و می‌گفتند: بلند شو، تو نباید بشویی. امام حتی در مسائل شخصی من دخالت نمی‌کردند و درباره لباس و رفت و آمدها نظر نمی‌دادند.» در خاطراتی هم که از نوه امام درباره رابطه

شوخ طبعی و خوش رویی

خوش‌رویی از خصلت‌های مومن عنوان شده است. امام خمینی (ره) هم مانند بسیاری دیگر از انسان‌های بزرگ که در تمام زمینه‌های شخصیتی رشد کرده‌اند، دارای روحیه شوخ طبعی و مزاح بودند. طوری که بسیاری از افراد بعد از این که با ایشان گفت‌وگو و دیداری داشته‌اند، با این جنبه از روحیه‌ام آشنا شدند. خاطره‌ای از دختر امام خانم مصطفوی نقل شده است: بیش از آنچه فکرش را بکنید حضرت امام اهل محبت و در کنار آن شوخی و مزاح بودند. بچه بودم و یک روز در حیاط نشسته بودیم، به من گفتند: «اگر توانستی این مدار را با دست راست به دیوار بزنی، من به تو جایزه می‌دهم.» من گفتم: «این که کاری ندارد». گفتند: «ببنداز!» من هم مدار را دادم به دست راستم و پرت کردم به طرف دیوار و بعد گفتم: «جایزه‌ام را بدهید!» امام گفتند: «با دست پرت نکردی.» گفتم: «چرا!! با دستم پرت کردم.» گفتند: «نخیر! دست هنوز به بدنت هست!» من تازه متوجه شدم که دارن د با من شوخی می‌کنند.

چند نفر از دوستان و آشنایان امام خمینی رحمه ا... علیه در خانه‌ای دور هم جمع شده بودند. گوشه دیوار، طاقچه بزرگی بود. امام رحمه ا... علیه رو به یکی از دوستانش کرده و با لبخند فرمودند: «اگر یک نفر در این جمع بالای این طاقچه برود، من با سه صلوات او را می‌آورم پایین!» همه تعجب کردند که چطور چنین کاری ممکن است. به همین دلیل یک نفر از میان جمع بالای طاقچه رفت و منتظر ماند تا امام با سه صلوات او را پایین بیاورد. حالا نوبت امام بود. در حالی که لبخندی به لب داشتند، یک صلوات فرستادند و بعد از آن فرمودند: «صلوات دوم را فرامی‌فرستم!»

منبع: سایت حوزه، خبرگزاری تسنیم

تقوا، نظم و خودسازی

در زندگی شخصی امام، نظم، یکی از شاخص‌ترین ویژگی‌های سبک زندگی ایشان بود. برای کوچک‌ترین کارها برنامه داشتند و ساعات مشخصی را به عبادت، مطالعه، پاسخ به استفتائات، دیدار با خانواده و استراحت اختصاص

ساده‌یستی در زندگی شخصی و ارتباطات اجتماعی

امام خمینی (ره) تجسم عینی سادگی در زندگی فردی و تعاملات اجتماعی بودند. ایشان چه در مقام مرجع تقلید و چه به‌عنوان رهبر انقلاب اسلامی، همواره خود را جزئی از مردم می‌دانستند. زندگی در خانه‌ای محقر در محله جماران، استفاده از وسایل ساده و پرهیز از هر گونه تجمل، همیشه به‌عنوان نشانه‌ای از تواضع مثال زدنی رهبری عظیم‌الشان زبانزد بود. ایشان پس از پیروزی انقلاب، به‌رغم این که می‌توانستند در مجلل‌ترین ساختمان‌ها سکونت داشته باشند، اما خانه‌ای کوچک و ساده را در جماران برگزیدند؛ خانه‌ای که آشپزخانه‌اش با حصار پارچه‌ای از اتاق جدا می‌شد. فرش‌های معمولی، ظروف ساده غذاخوری و نداشتن حتی یک خدمتکار، جلوه‌ای از زهد عملی امام خمینی (ره) رهبر انقلاب اسلامی بود. در تعاملات اجتماعی نیز، ایشان با مردم کوچه و بازار همان‌گونه رفتار می‌کردند که با نزدیکانشان. هیچ‌گاه اجازه نمی‌دادند القاب و جایگاه رسمی ایشان، حاجی میان ایشان و مردم ایجاد کند. در برخورد با مردم و به‌ویژه نسبت به طبقات ضعیف جامعه، رفتاری همراه با مهر و تواضع داشتند.

حاج احمد آقا خمینی تعریف می‌کند: «وقتی امام از نوفل‌لوشاتو به تهران آمدند، پیشنهاد شد برای ایشان منزلی مناسب با جایگاه رهبری یک جامعه با امکانات ویژه تهیه شود. اما امام فرمودند: همین خانه محقر در جماران برایم کافی است. من برای خدمت به مردم آمده‌ام، نه برای زندگی شاهانه.»

ساده‌یستی امام در پذیرایی و مهمانی‌ها هم به چشم می‌خورد. پذیرایی از مهمانان در خانه امام بدون تجمل و بر مبنای قناعت و کرامت بود. سفره‌هایی ساده، غذاهای معمولی یا خوراک‌های ساده محلی و پرهیز از اسراف، از ویژگی‌های ثابت زندگی ایشان بود. در دیدارهای خانوادگی یا رسمی، هیچ تفاوتی در سطح پذیرایی احساس نمی‌شد. حتی مثلاً زمانی که مسئولان در ماه مبارک رمضان برای صرف افطار و دیدار امام می‌آمدند برای پذیرایی فقط یک لیوان چای و خرما و نان گذاشته شده بود.

منبع: سایت امام خمینی (ره)

